

Lovforslaget til ogsaa at omfatte Kjøbstadeieendomme ganske i Almindelighed, saaledes at der for dem ikke kommer til at gjælde anden Indsænkning end den, der gjælder for Landeieendomme. Da Sagen forrige Gang var til Forhandling her i Thinget, var et lignende Forslag blevet stillet af et Mindretal i Udvalget; men dette Forslag blev forkastet — dog ikke med nogen stor Majoritet, saavidt jeg erindrer med 29 St. mod 20. I det andet Thing har der været stillet forskellige Forslag om at medtage Kjøbstadeieendomme. Disse Forslag ere imidlertid af forskjellig Grund alle blevene tagne tilbage. Smidertid var der i det andet Thing en almindelig Stemning for at foretage Noget for Kjøbstaderne, paa en eller anden Maade gjøre det Samme for Smaaafolk i Kjøbstaderne som for Smaaafolk paa Landet, og jeg mener derfor, at der er god Grund til nu, da Sagen er vendt tilbage til dette Thing, at tage Spørgsmaalet under fornyet Overveelse. Som Hovedindvending mod at medtage Kjøbstadeieendomme vil man naturligvis opstille, at der i det andet Thing er fremkommet et privat Lovforslag om Oprettelsen af en særlig Kreditforening for smaa Kjøbstadeieendomme. Jeg tror imidlertid ikke, at dette er tilstrækkelig Grund til ikke at medtage Kjøbstadeieendomme i dette Lovforslag. Det er min Overbevisning, at selv om det Lovforslag, som er fremkommet i det andet Thing, maatte gaa igjennem, vilde det ikke faae nogen praktisk Betydning; jeg er overbevist om, at Kjøbstaderne ikke ere istand til at bære en Kreditforening, selv om Grændsen for Eiendommenes Værdi saaledes som i hint Lovforslag sættes til 5,000 Kr., og det allerede af den Grund, at en meget stor Del af de Eiendomme, der skulde bære denne Kreditforening, nemlig Eiendomme, som have en Værdi af 2—5,000 Kr., allerede ere engagerede ved andre Kreditforeninger og derfor ikke vilde kunne lade sig optage i denne Kreditforening. Dette maa nu iøvrigt forholde sig, som det vil, der er jo stillet til Lovforslaget under denne Behandling her i Thinget Forslag om at nedsætte Grændsen til 2,500 Kr., og naar man ser hen til det store Antal Medlemmer af Udvalget, der have stillet dette Forslag, er der megen Sandsynlighed for, at dette Forslag vil gaa igjennem. Men det er en Ting, som vel Ingen kan nære nogen Tvivl om, at, naar Grændsen bliver sat ned i dette Lovforslag til 2,500 Kr. — og deraf vil det jo være en Konsekvens, at man i det Lovforslag, der ligger for i det andet Thing, ogsaa maatte sætte Grændsen ned til 2,500 Kr. — vil en Kreditforening for Kjøbstaderne ikke kunne istand. Det staar derfor for mig saaledes, at, uanset det Lovforslag, der foreligger i det andet Thing, er Spørgsmaalet praktisk taget med Hensyn til det Værdingsforslag, jeg har stillet, om man skal udstrække de Fordele, som dette Lovforslag byder Smaaamænd paa Landet,

til Kjøbstaderne, eller man skal lade Smaaamændene i Kjøbstaderne være uden disse Fordele. Paa de tidligere Stadier af Forhandlingerne om dette Lovforslag er der fremkommet som Indvendinger mod at medtage Kjøbstadeieendomme, at der ikke var den Trang til at hjælpe Smaaamændene i Kjøbstaderne som til at hjælpe Smaaamændene paa Landet, og dels, at Kjøbstadeforholdene ere saa forskjellige fra Forholdene paa Landet, at Kjøbstadeieendomme ikke godt egne sig til at komme med paa dette Lovforslag. Jeg skal imidlertid ikke vende tilbage til disse Betragtninger; det er navnlig den høitærede Indenrigsminister, som har gjort dem gjældende. Jeg tillader mig at nære den Formening, at der ikke er Mange, der dele denne hans Anskuelse. Jeg tvivler ikke paa, at den aller største Del af dem, som nøie kjende Forholdene i Kjøbstaderne, vilde være enige med mig i, at der ikke er nogen væsentlig Forskjel paa dette Punkt mellem Forholdene paa Landet og Forholdene i Kjøbstaderne, at der ikke er nogen lettere Afgang i Kjøbstaderne end paa Landet til at faae Laan, men det, som for mig er Hovedsagen, er, at det forekommer mig at være en ligefrem Retfærdighedsforbring at medtage Kjøbstaderne. Naar man nemlig, som jeg tror man maa, gaar ud fra, at en Kreditforening for de smaa Besiddere i Kjøbstaderne ikke vil kunne istand, og at Spørgsmaalet altsaa ligefrem staar imellem, om vi skulde tage Kjøbstaderne med eller ikke, forekommer det mig at være en ligefrem Retfærdighedsfordring ikke at udelukke Kjøbstaderne, men at tage dem med i dette Lovforslag. Det er allerede Flertal i Udvalget siger fuldstændig korrekt, at Diemebet med Lovforslaget er at yde dem, hvis Eiendomme ere saa smaa, at de ikke eller ialtfald kun med forholdsvis for store Byrder kunne opnaa Laan i de bestaaende Kreditforeninger, Afgang til at erholde Prioritetslaan paa billige Vilkaar i særskilte i dette Diemeb oprettede Kreditforeninger, men det Hensyn passer ligesaa vel paa Smaaamændene i Kjøbstaderne som paa Smaaamændene paa Landet. Det, det dreier sig om, er at hjælpe de Ubedulede til at erholde billige og gunstige Laan. Under Forhandlingerne i det andet Thing er det blevet drøftet, om man skulde medtage Kjøbstaderne ganske i Almindelighed, eller man kun skulde medtage de smaa Eiendomme, som laa paa Kjøbstad-jorder, altsaa udelukke Huse, der laa i den egentlige By, og min erede Sidemand har jo stillet Forslag, som gaar ud paa at indskrænke Loven, forsaavidt den medtager Kjøbstadeieendomme, til kun at medtage de Kjøbstadeieendomme, som ligge paa Bymarken. Dette er ogsaa fra hans Standpunkt fuldstændig korrekt, idet han nemlig ønsker at indskrænke Lovforslaget til alene at komme til Indvendinge paa Eiendomme med Forbittiggende. Læger man ikke andre Eiendomme paa Landet med end dem, der have Tilliggende af Jord, saa følger det af sig